

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/194658,Odsloniecie-obelisku-upamietniajacego-braci-Decow-Grzegorzowka-3-grudnia-2023.html>
30.04.2024, 01:51

Odślonięcie obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023

3 grudnia 2023 r. w Grzegorzówce (gmina Hyżne, powiat rzeszowski) odbyły się uroczystości upamiętniające czterech braci Deców zamordowanych 4 grudnia 1942 r. przez Niemców za udzielanie pomocy Żydom.

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Uroczystość odsłonięcia obelisku upamiętniającego braci Deców - Grzegorzówka, 3 grudnia 2023 (fot. M. Bukala)

Odślonięcie obelisku wraz z tablicą pamiątkową poprzedziła msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. abp. Adama Szala w kościele Matki Bożej Bolesnej w Grzegorzówce-Wólce. W uroczystościach udział wzięli: Irena Filip (córka zamordowanego Władysława Deca), przedstawiciele władz samorządowych i państwowych oraz mieszkańcy Grzegorzówki i Hadli Szklarskich. Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej reprezentował

Adam Siwek dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN.

Przed rozpoczęciem uroczystości w Grzegorzówce, delegacja Instytutu Pamięci Narodowej złożyła kwiaty przy pomniku w Pantalowicach, który m.in. upamiętnia tragiczną śmierć Władysława Deca oraz zapaliła znicze na grobie Bronisława, Stanisława i Tadeusza Deców, znajdującym się na cmentarzu w Jaworniku Polskim.

Tablica pamiątkowa w Grzegorzówce została sfinansowana ze środków Oddziału IPN w Rzeszowie.

Okoliczności śmierci braci Deców.

Na przełomie jesieni i zimy 1942 r. w lasach w okolicach Grzegorzówki, Hadli Szklarskich i Pantalowic ukrywała się ludność żydowska. Pomoc bliźnim nieśli m.in. mieszkańcy tych wsi. Taką postawę przejawiali również bracia Decowie: Bronisław, Stanisław i Tadeusz, którzy wraz z rodzicami Marią i Józefem mieszkali w leśniczówce w Hadlach Szklarskich (obecnie w administracyjnych granicach wsi Grzegorzówka). Bracia Decowie wybudowali leśny bunkier, w którym schronienie znalazło kilkoro Żydów. W pomoc dla potrzebujących zaangażowany był również najstarszy z braci Władysław, który wraz z żoną i trójką dzieci mieszkał w Pantalowicach. W wyniku nieszczęśliwego wypadku, najprawdopodobniej w trakcie polowania, Niemcy odkryli leśny bunkier przygotowany przez braci Deców. Jedną z ukrywających się Żydówek, za obietnicę ratowania życia, wskazała osoby, które udzielały jej pomocy. 4 grudnia 1942 r. niemiecka żandarmeria wraz z pojmaną kobietą udała się do Pantalowic. Doszło do tragicznych wydarzeń. Za udzielanie pomocy Żydom w Pantalowicach przez Niemców zostali zamordowani: Jakub Kuszek, Zofia Kuszek, Justyna Kubicka, Władysław Dec, Wincenty Lewandowski i Emilia Lewandowska. Wieczorem tego samego dnia, Niemcy udali się do leśniczówki w Hadlach Szklarskich, gdzie zastrzelili Bronisława (lat 21), Stanisława (lat 23) i Tadeusza (lat 19) Deców. Zamordowani bracia spoczęli na cmentarzu parafialnym w Jaworniku Polskim. Władysław został pochowany w Pantalowicach.

9 lutego 2010 r. bracia Decowie zostali pośmiertnie odznaczeni Krzyżami Komandorskimi Orderu Odrodzenia Polski przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Odznaczenia odebrała w Rzeszowie Irena Filip, córka Władysława Deca, z rąk Marii Kaczyńskiej, małżonki prezydenta RP.